

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522200146
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danka Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2022:8522200146.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/ T. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX Z. H., H. XXXX/XX, 2/ S. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XXX XX Z. H., H. XXXX/XX, 3/ V. T., nar. X.X.XXXX, trvale bytom XXX XX Z. H., H. XXXX/XX, 4/ S. T., nar. X.X.XXXX, trvale bytom XXX XX Z. H., H. XXXX/XX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, detí rodičov, matka: O. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX Z. H., H. XXXX/XX, otec: T. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XXX XX Z. H., H. XXXX/XX, v konaní o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. M e n í s a rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/154/2017 zo dňa 22.5.2018 v I. výroku v časti výživného tak, že výživné zo strany otca T. T., nar. XX.X.XXXX z v y š u j e pre mal. T. T., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 27,32 eur mesačne na sumu 29,87 eur mesačne, pre mal. S. T., nar. XX.X.XXXX zo sumy 27,32 eur mesačne na sumu 29,87 eur mesačne, pre mal. V. T., nar. X.X.XXXX zo sumy 27,32 eur mesačne na sumu 29,87 eur mesačne, pre mal. S. T., nar. X.X.XXXX zo sumy 27,32 eur mesačne na sumu 29,87 eur mesačne, ktoré výživné je otec p o v i n n ý uhrádzať vždy do 20-tého dňa, toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky O. T., nar. XX.XX.XXXX, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením sp. zn. 4P/154/2017 zo dňa 24.1.2022 súd začal konanie z úradnej povinnosti o zvýšenie výživného pre mal. deti T. (T., S., V. a S.)

2. Súd uznesením č.k. 4P/8/2022 zo dňa 23.3.2022 ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

3. Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach, účastníkov vyzval aby sa k návrhu, ktorý im súčasne doručil, vyjadrili, súčasne rodičom uložil povinnosť aby do termínu pojednávania zdokladovali svoje osobné, majetkové a zárobné pomery.

4. Rodičia sa k návrhu písomne nevyjadrili, svoje osobné, majetkové a zárobné pomery súdu nepreukázali.

5. Rodičia detí sa pojednávaniu nezúčastnili, napriek tomu, že predvolanie im bolo riadne a včas doručené, svoju neúčasť nijakým spôsobom neospravedlnili, preto súd v súlade s § 180 C.s.p. pojednával v ich neprítomnosti.

6. Na pojednávaní kolízny opatrovník uviedol, že sociálnym šetrením neboli zistené nedostatky v starostlivosti o detí. Rodičia žijú v spoločnej domácnosti, ale otec sa na výžive detí nepodieľa. Navrhol výživné pre maloleté detí zvýšiť na zákonom stanovenú výšku minimálneho výživného pre každé z detí.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s obsahom listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu, ako aj s obsahom pripojeného spisu sp. zn. 4P/154/2017 týkajúce sa starostlivosti súdu o maloleté detí, na základe čoho ustálil nasledovný skutkový stav :

8. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4P/154/2017-42 zo dňa 22.5.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 7.7.2018 bolo zvýšené výživné pre každé z maloletých detí zo sumy 27,13 eur mesačne na sumu 27,32 eur mesačne.

9. V čase poslednej úpravy výživného matka detí bola poberateľkou dávky v hmotnej núdzi v sume 168,30 eur, poberala prídavky na 4 detí. Náklady na bývanie vyčíslila sumou 27 eur mesačne. Mala ešte jednu vyživovaciu povinnosť k dcére S., ktorá bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke U. M..

10. V súčasnosti matka mal. detí do 3/2022 poberala rodičovský príspevok v sume 280 eur mesačne a rodinné prídavky na 5 detí v sume 129,40 eur mesačne, ktoré sú jej vyplácané formou osobitného príjemcu. Spolu s deťmi a ich otcom býva v prístavbe v ktorej je jedna izba. Náklady na bývanie matka vyčíslila sumou 47 eur (elektrina, voda a TDO). Pribudla jej ďalšia vyživovacia povinnosť k dcére S., nar. X.X.XXXX.

11. Otec detí v čase poslednej úpravy výživného bol v evidencii uchádzačov o zamestnanie, dávku v hmotnej núdzi nepoberal. Taktiež mal ešte jednu vyživovaciu povinnosť k dcére S., ktorá bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke U. M..

12. V súčasnosti otec nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nie je mu vyplácaná dávka v hmotnej núdzi. Naposledy bol zamestnaný v spoločnosti JUNO DS, s.r.o. Stará Ľubovňa v období od 6.10.2021 do 15.12.2021 s vymeriavacím základom 72 eur a 80 eur mesačne. Pribudla mu vyživovacia povinnosť k dcére S..

13. V čase poslednej úpravy výživného mal. T. s S. navštevovali 4. ročník a mal. V. 2. ročník Špeciálnej základnej školy Levočská v Starej Ľubovni, mal. S. nenavštevoval žiadne zariadenie.

14. V súčasnosti mal. T. s S. navštevujú 8. ročník a mal. V. 5. ročník Špeciálnej základnej školy Levočská v Starej Ľubovni, mal. S. navštevuje 1. ročník Základnej školy, Levočská v Starej Ľubovni. Náklady na mal. T. a S. matka vyčíslila sumou po 50 eur mesačne, na mal. V. sumou 20 eur mesačne a na mal. S. sumou 15 eur mesačne. Detí sú zdravé, prekonalí bežné detské choroby.

15. Otec výživné pre mal. detí podľa súdneho rozhodnutia neplatí, matka poberá náhradné výživné.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

16. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej len ZoR) súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

17. Podľa § 36 ods. 1 ZoR rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

18. Podľa § 62 ods. 1 (ďalej len ZoR), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

23. Podľa § 78 ods. 2 ZoR ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

24. Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

25. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

27. Podľa § 230 C.s.p. ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať rozhodovať znova.

28. Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Právne posúdenie vecí:

29. Predmetom konania je zvýšenie výživného pre každé z maloletých detí, keďže doposiaľ stanovené výživné nezodpovedá minimálnemu rozsahu výživného.

30. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Táto schopnosť závisí od toho, kedy sa dieťa stáva spôsobilým uhrádzať svoje odôvodnené potreby z odmeny za vlastnú prácu takej povahy, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a duševným predpokladom a potrebám spoločnosti.

31. Je nesporné, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami.

32. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovaně rozhodnúť (znížiť resp. zvýšiť výživné pre dieťa) je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku.

33. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Na strane povinného môže byť takou zmenou strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky, zmena majetkových pomerov. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. V ustanovení § 78 ods. 3 Zákona o rodine je zakotvená tzv. valorizačná klauzula, v zmysle ktorej je potrebné zohľadniť aj zmenu výšky životných nákladov napríklad z cien spotrebného koša, miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Vývoj životných nákladov je pritom objektívna okolnosť, ktorá by aj sama osebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného. Valorizačná klauzula sa môže uplatniť buď samostatne ako objektívny dôvod na zmenu rozhodnutia alebo spolu s inými dôvodmi.

34. Od posledného zvýšenia výživného júl 2018 došlo k zmene pomerov, v zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine je stanovená minimálny rozsah výživného (minimálna výška) na mal. dieťa, ktorou je povinný prispievať každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Toto minimálne výživné predstavuje 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa. V zmysle Opatrenia Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR č. 244/2021 Z.z. o úprave súm životného minima s účinnosťou od 01.07.2021 je toto minimálne výživné v sume 29,87 eur.

35. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd rozhodol o zvýšení výšky výživného pre každé z maloletých detí zo strany otca z doterajšej sumy 27,32 eur na sumu 29,87 eur mesačne na každé z detí, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

36. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Kolíznym opatrovníkom sa po vyhlásení rozsudku vzdal práva podať odvolania voči všetkým jeho výrokom, čo potvrdil svojim podpisom do zápisnice súdu.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnuiteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.